

Dr. Cansel Poyraz Akyol

Faili “Meşhur” 90’lar!
ZAMANIN SABRI

DESTEK YAYINLARI: 1562

ARAŞTIRMA: 353

DR. CANSEL POYRAZ AKYOL / ZAMANIN SABRİ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Kitapta kullanılan almanaklar almanakturkiye.wordpress ve muadil sayfalardan alınmıştır.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır
Editör: Cansu Poyraz Karadeniz
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Alpgenart
Sayfa Düzeni: Melike Doğan
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak-Mesud Topal

Destek Yayınları: Şubat 2022

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-562-3

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul
Tel. (0) 212 613 30 06

40 yaş altı öğrensin, 40 yaş üstü hatırlasın diye:

Faili “Meşhur” 90’lar!

ZAMANIN SABRI

Dr. Cansel Poyraz Akyol

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	9
BAŞLARKEN...	11
1990	18
PROF. MUAMMER AKSOY SUİKASTI	21
ÇETİN EMEÇ SUİKASTI	25
HİRAM ABAS CİNAYETİ	28
Kısaca Hiram Abas Kimdir?	28
Kısaca Mehmet Eymür Kimdir?	29
BAHRİYE ÜÇOK SUİKASTI	31
MİLLİYET GAZETESİ BASKINI	34
Drej Ali Kimdir?	35
1991	37
HEP'Lİ VEDAT AYDIN CİNAYETİ	39
1992	42
ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİNDEN MUSA ANTER'İN ÖLDÜRÜLMESİ	46
Eski Genelkurmay İstihbarat Daire Başkanı İsmail Hakkı Pekin: Yeşil Yaşıyor Olabilir.....	50

1993	52
LUCKY-S ADLI PANAMA BANDIRALI GEMİ	56
Ne Olmuştu?	56
UĞUR MUMCU SUİKASTI	62
ADNAN KAHVECİ'NİN ŞÜPHELİ KAZASI	68
Adnan Kahveci Kimdir?.....	69
EŞREF BİTLİS'İN SIR DOLU ÖLÜMÜ	71
SİVAS KATLİAMI	75
1994	83
KÜRT İŞ İNSANLARI LİSTESİ	90
1995	96
TARIK ÜMİT'İN KAÇIRILMASI	100
NESİM MALKİ CİNAYETİ VE ALAATTİN ÇAKICI	103
GAZİ MAHALLESİ OLAYLARI	112
1996	116
ÖMER LÜTFÜ TOPAL CİNAYETİ	126
Emniyet'e İhbar.....	126
SUSURLUK KAZASI	135
Araçta Kimler Vardı?	136
Kazadan Sonra Ne Oldu?	137

Mehmet Ağar Cezaevine Girdi	138
JİTEM Davası.....	139
SUSURLUK VE ÖTESİ	141
1997	146
METİN GÖKTEPE DAVASI	151
Ne Olmuştu?	152
Önce İade Sonra Uzaklaştırma	152
Ve Sonuç	153
MANİSALI GENÇLER	155
28 ŞUBAT KARARLARI	164
1998	167
ALAATTİN ÇAKICI: DERİNDEKİ KARANLIK	173
1999	178
SİYASET MEYDANI VE FETHULLAH GÜLEN	181
BAHÇELİEVLER KATLIAMI DAVASI	183
BİTİRİRKEN	187
90'LAR SÜRESİNCE FAİLİ "MEŞHUR" CİNAYETLERE KURBAN GİDEN GAZETECİ VE YAZARLAR	189

TEŞEKKÜR

Yazıları, haberleri, manşetleri ile döneme ışık tutan; alıntı yaptığımız tüm kıymetli gazeteci büyüklerimize,

90'ların o karanlık atmosferinde korkmayıp hakkını arayan, hesap soran, bedel ödeyen tüm sendika ve sivil toplum kuruluşu üyelerine ve aktivistlerine,

Sürekli siyaset konuşulan, kitap okumanın yüceltiildiği, söze ve düşünceye kıymet verilen bir evde büyümemize olanak sağlayan canım aileme,

Hem abla, hem yazar olarak kahrımı çeken, kendimi bu süreçte bana çok güvende hissettiren canım editörüm ve kız kardeşime,

Her projemde, attığım her adımda hep destek, tam destek olan eşime,

Kapak tasarımıyla bir dönemi tek hamlede özetleyen kıymetli Alpgenart'a,

Bu zorlu süreçte kitabı basmak ve size ulaştırmak için hiçbir çabadan kaçınmayan Destek Yayınları'na en içten teşekkürlerimle...

BAŞLARKEN...

Bir sabah uyandık ve Sedat Peker'in açıklamalarıyla zamanda kırılma yaşadık. Duyduklarımız; 40 yaş altı olanlar için yeni ve ilginçti. 40 yaş üstü içinse unutulmak üzere bilincimizin çok gerilerine attığımız, asırlar öncesinde kaldı sandığımız yarı nostaljik, yarı ürkütücü garip bir sarsıntıydı.

Bir Norveçli için 90'lar pop müzik, vatkalı giysiler, kabarık saçlar olabilirdi ama Türkiye için anlamı bambaşkaydı. Pek çok ülkede "renkli" olarak anılacak o yıllar maalesef Türkiye için son derece "karanlıktı". (Sonraki yıllarımız ne kadar aydınlık oldu o ayrı bir tartışmanın, 2000'ler, 2010'lar ve 2020'ler kitaplarını yazacakların konusu ve sorunu.)

O yıllarda yine; bir Norveçli için "üçgen" geometrik bir şekillenirken Türkiye kamuoyu için Mafya-Siyaset-Emniyet demekti. Faili meçhul cinayetler, kontrgerilla, kayıplar, işkenceler, rüşvet, siyasi skandallar vs. gibi uzayıp giden bir liste demekti 90'lar.

Sonra 2000'ler geldi. Siyasetin vitrinindeki aktörler değişti. Türkiye'nin ve dünyanın gündemi başka bir yere kaydı. Yukarıdaki listeden bazı kelimeler eksildi, yerine başkaları eklendi. Hal böyle olunca 90'lar ve onun hatırlattığı karanlık geride kaldı sandık. Evet 2000'lerde başka sorunlarımız vardı ama "en azından" 90'lar listesinden bazı kalemler eksildi diye düşündük. İşte hatayı tam da burada yaptık.

Peki Matmazel, Bihter neyi itiraf edecekti, 90'lardaki bu karanlık olayların bugünle ve Behlül ile ne ilgisi vardı? 2021 yılında dünya yapay zekâyı, uzay araştırmalarını, algoritmaları tartışırken biz neden ve nasıl kendimizi bu olayların içinde bulmuştuk?

Burada iki temel algı bozukluğundan söz edebiliriz. Birinci bozukluk, dönemin önemli siyasi figürlerinin artık siyasette olmayışıyla yaşandı. Tüm bu olaylardan sorumlu gördüğümüz ana aktörler artık siyaset sahnesinde değildi. 2001 seçimiyle gittiler ve sanki hiç var olmadılar. Bu algı bozukluğu, toplumun 90'ların kirli geçmişiyle ödeşmesinin önündeki en büyük engel oldu. Örtülü ödeneklerin, siyasi cinayetlerin, faili meçhullerin, yakılan köylerin, yapılan işkencelerin bedelini kimse ödemedi. Sembolik olarak açılan davaların hiçbiri tatmin edici bir sonuçla bitmedi. Siyasetin değişen sahnesi, seyirci olan halkta, yeni bir oyun izliyor algısı yarattı. Oysa 90'lardaki bu mekanizma, perde arkasında küçük bir devir teslim töreniyle yeni aktörlerle ve çağın ruhuna uygun yeni yöntemlerle çalışmaya devam ediyordu.

İkinci temel algı bozukluğunu ise 2000'lerin yeni çehresi yarattı. Artık 2000'ler gelmiş, bu da beraberinde yeni bir gündem, yeni siyasi sorunlar, polemikler, aktörler getirmişti. 90'lar toplumsal belleğin gerisine itilmiş, sanki hiç yaşanmamıştı. Şimdi başka siyasi aktörlerimiz, başka çatışma alanlarımız ve manşetleri meşgul eden başka konularımız vardı. 2000'ler ve sonrası başka bir kitabın konusu ancak 90'larla hesaplaşamamasının en büyük sebeplerinden biri 2000'lerin getirdiği yeni siyasi iklim, yeniymiş gibi görünen meseleler ve elbette sonradan FETÖ kumpasının maşası olduğu anlaşılan Ergenekon Davaları idi.

Özetle Türkiye, Demirel'in o meşhur "Meseleleri mesele etmezseniz mesele olmaz" tavsiyesini dinlemiş, "Aman ağzımızın tadı kaçmasın Ali Rıza Bey" diyerek ve unutarak yoluna devam etmişti.

Oysa zaman, toplumsal bellekten farklı bir yol izliyordu kendisine. Zaman asla unutmazdı. Tanıklar, aktörler, suçlular ve hatta mağdurlar bile "çeşitli sebeplerle" unutulabilir ama zaman asla unutmazdı. Zamanın sabrı, yüzyılların ve medeniyetlerin ve her şeyin çok üstündeydi. Zaman sabrederdi, beklerdi. Yüzleşilmeyen, hesabı sorulmayan, cezalandırılmayan,

unutulmaya çalışılan, yakasından tutulup sarsılmayan her şeyi ve herkesi biriktirdi zaman. Yeterince biriktirdiğinde de sabrından sonra gelen ikinci lanetini sokardı devreye: Tekerrür. Yüzyıllar boyu sıkılmadan, bunalmadan belli aralıklarla tekerrür ederdi zaman. Onun laneti ve sihri buydu işte. Sabır ve tekerrür.

Sedat Peker videolarıyla başlayan şey aslında zamanın sabrı ve tekerrürüydü sadece. Bugün olduğu iddia edilen olaylardaki isimler, detaylar, yöntemler, yerler hepsi hafızamıza kilitlediğimiz ve adı 90'lar olan o odadaki bir şeylere değiyordu. Zaman sabrını ve tekerrürünü yanına almış, o kilitli odayı açıp, her şeyi ortaya dökmeye gelmişti sanki.

Peki, bu kitapta ne var? Bu kitapta yeni hiçbir şey yok. Kapısı kırılan o odadan dökülenler zaten o kadar kalabalık ve çok ki yeni bir şey söylemeye gerek yok. Zaten toplumsal hafıza odamızda yeni şeyler söylemek için yeterince yer de yok. Sadece o dökülenleri akliselim şekilde hatırlamaya ve toplumca “Biz nerede hata yaptık?” diye sormaya ihtiyacımız var. Bu sorunun yanıtını bulup, gereğini yapmaya, o odayı temizleyip yandaki 2000'ler odasına geçmeye ihtiyacımız var.

Bu kitap size o odada olanları belli bir mantık ve sıra ile anlatmak için yazıldı. İçinde yaşarken göremediklerimizi, fark edemediklerimizi üzerinden geçen 30 yıllık bir yaşanmışlığın olgunluğu ile hep birlikte hatırlayalım diye yazıldı. Unuttuğumuz, o dönem fark etmediğimiz örüntüleri, bağlantıları fark ettirmeyi amaçladı. Dönemin gazete kupürlerini, röportajları, ifadeleri, açıklamaları sizin için derledi, topladı. Bir anlamda 90'lar odasının kabaca tozunu aldı. Her şeyi raflarına, kutularına dizdi. Girdiğinizde neyin ne olduğunu daha iyi görebilin diye tasnif yaptı.

Zamanın sabrı kapıyı açtı.

Hadi içeri buyurun...

Odaya girmeden önce var mısınız mini bir teste? Bakalım 90'larda olanların ne kadarını hatırlıyoruz (40 yaş üstü) ya da ne kadarını bir şekilde duymuşuz (40 yaş altı).

1. Susurluk kazasında araçta kimler vardı?

- a- Eski Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ, Abdullah Çatlı, DYP Milletvekili Sedat Bucak
- b- Yeşil, Mehmet Eymür, Mehmet Ağar
- c- Alaattin Çakıcı, Dündar Kılıç
- d- Hiram Abas, Cem Ersever

2. Hangi isim 1990'larda yaşanan faili meçhuller listesinde değildir?

- a- Bahriye Üçok
- b- Çetin Emeç
- c- Uğur Mumcu
- d- Aziz Nesin

3. 3 yılda 19 Kürt iş insanının faili meçhul cinayetlerde ölmesiyle sonuçlanan, "Elimizde PKK'ya yardım eden Kürt iş insanlarının listesi var. Listede 60 kadar isim bulunuyor. Devlet PKK'yla olduğu gibi, PKK'ya mali destek sağlayanlarla da her biçimde mücadele edecektir" şeklindeki açıklamayı kim yapmıştır?

- a- Süleyman Demirel
- b- Mesut Yılmaz
- c- Tansu Çiller
- d- Mehmet Ağar

4. 500 milyarlık örtülü ödenek parasını çektiği belgeli bir şekilde ortaya çıkınca düştüğü durumu, “Açıklarsam savaş çıkar, dünya birbirine girer” sözleriyle geçiştirmeye çalışan; büyük servetini dayandırdığı holdinginin yıllarca tek kuruluş vergi ödemediği kanıtlanan, inkâr ettiği ABD’deki serveti ortaya çıkınca seçim öncesinde, “Şehit Anaları Vakfı’na bağışlayacağı” sözünü verip, seçim sonrasında bu sözü unutan siyasetimiz kimdir?

- a- Bülent Ecevit
- b- Tansu Çiller
- c- Süleyman Demirel
- d- Mesut Yılmaz

5. Hangi bakan 90’larda şüpheli bir trafik kazasında yaşamını yitirmiştir?

- a- Ahmet Kurtcebe Alptemoçin
- b- Necdet Menzir
- c- Adnan Kahveci
- d- Işın Çelebi

6. Sivas Katliamı’nda can verenlerden en genci kaç yaşındaydı?

- a- 19
- b- 16
- c- 15
- d- 12

7. 26 Mart 1994’te, Şırnak ilindeki Kuşkonar ve Koçağlı köylerine TSK tarafından açılan bombardıman sonucu 38 Kürt sivilin öldüğü ve köylerin yok edildiği olay kimin başkanlığında gerçekleşmiştir?

- a- Tansu Çiller
- b- Necmettin Erbakan
- c- Mesut Yılmaz
- d- Süleyman Demirel

8. 1995'te bir vagona "Paralı eğitime hayır" yazdığı gerekçesiyle evleri basılarak gözaltına alınan, tecavüze uğrayan ve işkence gören gençlerden en küçüğü kaç yaşındaydı?

- a- 17
- b- 18
- c- 14
- d- 19

9. Sivas Katliamı sonrası, "Çok şükür, otel dışındaki halkımız bir zarar görmemiştir" diyen siyasetçi kimdir?

- a- Necmettin Erbakan
- b- Mesut Yılmaz
- c- Süleyman Demirel
- d- Tansu Çiller

10. Polisin, "Gazeteciyi bu tarafa getirin, ona özel muamele yapacağız" dediği ve döverek öldürdüğü gazeteci kimdi?

- a- Rıza Güneşer
- b- Metin Göktepe
- c- Musa Anter
- d- Çetin Emeç